

Opinnäytetyö (AMK)
Elokuvan ja television ko
Mainonnan suunnittelu
2015

Mira Alhonen

KUINKA VIESTIÄ YRITYSVASTUUSTA POLIITTISILLE PÄÄTTÄJILLE?

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Elokuvan ja television ko | Mainonnan suunnittelu

2015 | 44

Ohjaaja: Erkki Mikkola

Mira Alhonen

KUINKA VIESTIÄ YRITYSVASTUUSTA POLIITTISILLE PÄÄTTÄJILLE?

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, kuinka vastuullisuudesta tulisi viestiä poliittisille päättäjille. Aihetta tutkittiin teorian ja esimerkkien avulla. Teoriapohja löytyi Internet-materiaalista ja haastattelusta.

Yritysvastuu jaetaan perinteisesti kolmeen osa-alueeseen: ympäristövastuuseen, sosiaaliseen vastuuseen ja taloudelliseen vastuuseen. Yritysvastuu on Suomen yritysvastuuverkosto FIBSin mukaan liiketoimintalähtöistä, se on sekä kestävää että kannattavaa.

Kun viestitään yritysvastuusta, sen on oltava rehellistä, avointa ja läpinäkyvää. Yleinen tapa viestiä yrityksen vastuullisuudesta on vastuullisuusraportti. Opinnäytetyö toi esille Talvivaaran ja Nokian Bridge-ohjelman kautta, kuinka ennakointi ja suunnitelmallisuus olivat tärkeitä yritysvastuuviestinnässä.

Aihetta tutkittiin organisaatioesimerkin kautta. Teknologiateollisuus ry on alansa edunvalvontaorganisaatio, joka viestii alansa vastuullisuudesta. Poliittiset päättäjät ovat organisaation tärkein kohderyhmä. Heille kohdistettujen viestien on oltava selkeitä, konkreettisia ja faktoihin perustuvia. Lisäksi jokainen päättäjä on otettava huomioon yksilönä.

Opinnäytetyössä Teknologiateollisuus ry:lle suunniteltiin esitysmateriaali, jota käytetään poliittisille päättäjille suunnatuissa henkilökohtaisissa tapaamisissa. Lisäksi kehitettiin tapa, jolla yritysvastuu näyttäytyy Teknologiateollisuuden nettisivuilla. Molemmissa kehitetyissä materiaaleissa yritysmerkit ovat suuressa roolissa.

Opinnäytetyön yritysvastuumateriaali oli vasta alku kokonaisvaltaiselle yritysvastuuviestinnälle, jota on kehitettävä teknologioiden ja yritysten koko ajan kehittyvän vastuullisuuden mukana.

ASIASANAT:

Yritysvastuu, vastuullisuus, viestintä

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Film and media degree programme | Advertising design

2015 | 44

Instructor: Erkki Mikkola

Mira Alhonen

HOW TO COMMUNICATE ABOUT CORPORATE RESPONSIBILITY TO POLITICAL DECISION MAKERS?

The aim of the thesis was to find out how to communicate about corporate responsibility to political decision makers. The topic of the thesis was studied through theory and examples. Main theory was found from Internet sources and from an interview.

Corporate responsibility has usually been divided into three sections: economic, social and ecologic responsibility. According to Finnish Corporate Responsibility Network FIBS corporate responsibility is business-oriented, it is sustainable and also profitable.

When communicating about corporate responsibility it has to be honest, open and transparent. The common way is to publish a Corporate Responsibility Report. The thesis brought out through Talvivaara and Nokia Bridge-program how thinking ahead and planning the future can be very important.

The topic was studied through an example from an organization. The Federation of Finnish Technology Industries communicates about the corporate responsibility of the field. Political decision makers were the organizations main target group. When communicating to them the message needed to be clear, concrete and based on facts. Also every one of the political decision makers had to be considered as an individual.

The Federation of Finnish Technology Industries needed a presentation material for their personal meetings with the political decision makers. They also needed a way to present corporate responsibility in their homepage. In both materials business examples played a major role.

The thesis corporate responsibility material was only a beginning to bigger corporate responsibility communication plan. Corporate responsibility needs to be developed further with the development of technologies and constantly evolving corporate responsibility.

KEYWORDS:

Corporate responsibility, sustainable, communication

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 MÄÄRITTELYJÄ	8
2.1 Yritysvastuu	8
2.2 Vastuullisuuden kolme osa-aluetta	9
2.2.1. Ympäristövastuu	10
2.2.2. Sosiaalinen vastuu	11
2.2.3. Taloudellinen vastuu	11
2.3. ISO 26000 -standardin jaottelu	12
3 VASTUULLISUUS JA VIESTINTÄ	16
3.1 Viestinnän sävy	17
3.2 Raportointi	17
3.3 Vastuullinen yritys suunnittelee ja ennakoi	19
3.3.1 Talvivaara	19
3.3.2 Nokian Bridge-ohjelma	20
4 TEKNOLOGIATEOLLISUUS RY	23
4.1 Taustaa	24
4.2 Kohderyhmän valinta	26
4.3 Keinot ja kanavat	28
4.4 Tavoitemielikuva	29
4.5 Viestinnän haasteet	30
4.6 Toimenpiteet	31
4.6.1 Face-to-face -tapaamiset	32
4.6.2 Vastuullisuus kotisivuilla	36
4.6.3 Muut toimenpiteet	41
5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO	43
LÄHTEET	45

LIITTEET

Liite 1. Esitysmateriaali

KUVAT

Kuva 1. Yritysvastuun perinteinen jaottelu. (Kujanpää 2014)	10
Kuva 2. Nokian Bridge-ohjelman kolme prioriteettia. (Pesonen 2014)	20
Kuva 3. Nokian Bridge-ohjelman viisi polkua. (Pesonen 2013)	21
Kuva 4. Teknologiateollisuus ry:n viisi päätoimialaa. (Teknologiateollisuus ry 2014a)	25
Kuva 5. Teknologiateollisuus ry:n tavoitemielikuva. (Teknologiateollisuus ry 2014b)	29
Kuva 6. Yhdistetyn sähkön ja lämmöntuotannon hyötysuhde on Suomessa toiseksi suurinta. (RED)	31
Kuva 7. Ympäristövastuun innovaationäkökulman aloittava dia, jonka yritys-esimerkeissä korostuvat ympäristöteknologiat ja suunnittelun tärkeys. (liite 1)	33
Kuva 8. Konkreettinen yritys esimerkki sosiaalisesta vastuullisuudesta Mäkelä Alu Oy:ssä. (liite 1)	34
Kuva 9. Tiesitkö?-diat tarjoavat kiinnostavia yksityiskohtia teknologiateollisuuden vastuullisuudesta. (liite 1)	35
Kuva 10. Ympäristövastuullisuuden kolme teemaa ja niiden symbolit.	38
Kuva 11. Sosiaalisen vastuun kolme teemaa ja niiden symbolit.	39
Kuva 12. Taloudellisen vastuun kolme teemaa ja niiden symbolit.	40

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni tutkii copywriterin näkökulmasta, kuinka yritysvastuusta tulisi viestiä poliittisille päättäjille. Yritysvastuu on ajankohtainen aihe, joka jokaisen yrityksen ja organisaation tulee nykypäivänä ottaa huomioon viestintää suunniteltaessa. Se on myös laaja aihe, siksi rajaan opinnäytetyöni koskemaan poliittisia päättäjiä.

Päädyin aiheen pariin ollessani töissä Teknologiateollisuus ry:n Kestävä kehitys -ryhmän assistenttina. Teknologiateollisuus ry on elinkeino- ja työmarkkinapoliittinen edunvalvontaorganisaatio, joka vaikuttaa alan kilpailuolosuhteisiin teemmällä aktiivista yhteistyötä virkamiesten, poliittisten päättäjien ja median kanssa. Puolen vuoden aikana sain tehtäväkseni kehittää Teknologiateollisuuden vastuullisuusviestintää.

Opinnäytetyöni lähtee liikkeelle vastuullisuuden määrittelystä. Määrittelyjä on monen tasoisia ja ne vaihtelevat lähinnä painotuksiltaan. Käyn läpi perinteisen määrittelyn, joka jakautuu ympäristövastuuseen, taloudelliseen vastuuseen sekä sosiaaliseen vastuuseen. Vastuullinen yritys muun muassa huolehtii ympäristöstään, työntekijöidensä hyvinvoinnista ja on taloudellisesti kannattava. Lisäksi annan esimerkin laajemmasta jaottelusta. Kansainvälinen ISO 26000 -standardi jaottelee yritysvastuun seitsemään osa-alueeseen.

Kolmannessa luvussa käsittelen vastuullisuusviestinnässä huomioon otettavia asioita kuten viestinnän sävyä, vastuullisuusraportointia sekä viestinnän suunnitelmallisuuden tärkeyttä.

Neljäs luku osoittaa konkreettisella organisaatioesimerkillä, kuinka kokonaisen teknologiateollisuusalan vastuullisuudesta voidaan viestiä poliittisille päättäjille. Kun on kyse poliittisista päättäjistä, pitää jokaisen viestin olla juuri vastaanottajalleen kohdistettu. Viestin on oltava räätälöity päättäjän puolueen mukaan, mutta sen on myös otettava huomioon päättäjän oma persoona ja hänen omat näkemyksensä. Avaan luvussa Teknologiateollisuudelle tekemiäni vastuullisuusviestinnän toimenpiteitä erilaisten kanavien kautta.

Luvussa 5 esitän opinnäytetyön yhteenvedon ja johtopäätökset.

Opinnäytetyöni teoria koostuu tutkimuksista, haastattelusta, seminaarista, Suomen yritysvastuuverkosto FIBSin nettisivuista sekä muista vastuullisuusuu-
tisista ja -artikkeleista. FIBS on lyhenne yhdistyksen nimestä Finnish Business
& Society ry ja sen tarkoituksena on yritysten, julkisen sektorin sekä kuluttajien
ja kansalaisten välisen verkoston avulla edistää yritysten yhteiskuntavastuuta,
joka sisältää sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti vastuullisen toiminnan.

2 MÄÄRITTELYJÄ

2.1 Yritysvastuu

Termejä vastuullisuus, yhteiskuntavastuu, vastuullinen yritystoiminta, eettinen liiketoiminta ja kestävä kehitys käytetään usein yritysvastuun synonyymeina. Näistä yritysvastuu on kuitenkin viime vuosien aikana vakiinnuttanut asemansa liike-elämässä. (FIBS yritysvastuuverkosto 2013a)

Yritysvastuuta määritellään monin eri tavoin. Määritelmät vaihtelevat lähinnä painotuksiltaan. Esimerkiksi Euroopan komissio määrittelee yritysvastuun yritysten toiminnan yhteiskunnallisten vaikutusten kautta. Brittiläisen Business in the Community -yritysvastuuverkoston mukaan taas vastuullinen yritystoiminta on bisnestä, josta hyöttyä paitsi yritys myös yhteiskunta. (FIBS yritysvastuuverkosto 2013a)

Suomen yritysvastuuverkosto FIBSin näkökulma yritysvastuuseen on liiketoimintalähtöinen: vastuullinen yritystoiminta on sekä kestävää että kannattavaa. Vastuullinen yritys varmistaa itselleen parhaat toimintaedellytykset myös tulevaisuudessa eli

- tekee enemmän kuin laki edellyttää
- huomioi sidosryhmiensä tarpeet ja odotukset
- maksimoi toimintansa positiiviset vaikutukset muillekin kuin osakkeenomistajille
- minimoi toimintansa negatiiviset taloudelliset, sosiaaliset ja ekologiset vaikutukset
- kantaa vastuuta myös alihankkijoidensa vastuullisuudesta
- raportoi ja viestii toimintansa positiivisista ja negatiivisista vaikutuksista avoimesti ja läpinäkyvästi
- kehittää taloudellisesti kannattavia ratkaisuja ekologisiin ja sosiaalisiin ongelmiin.

(FIBS yritys vastuuverkosto 2013)

Elinkeinoelämän keskusliitto korostaa, että jokaisen yrityksen on tärkeää itse määrittellä, mitä vastuullisuus tarkoittaa ja edellyttää sen toiminnassa. Määrittämällä liiketoiminnan kannalta olennaisimmat vastuullisuuden osa-alueet, yritys voi tunnistaa juuri itselleen merkitykselliset seikat ja näkökulmat. Yrityskohtaisiin painopisteisiin vaikuttavat yrityksen koko, sen toimiala, sidosryhmät sekä toimintaympäristö. On huomioitava, että Suomessa painotukset voivat olla hyvin erilaisia kuin toimittaessa muissa teollisuusmaissa tai kehittyvillä markkinoilla.

(Mäkelä 2014)

2.2 Vastuullisuuden kolme osa-aluetta

Vastuullisuus jaetaan perinteisesti kolmeen osa-alueeseen (kuva 1): ympäristö- vastuuseen, taloudelliseen vastuuseen ja sosiaaliseen vastuuseen. (FIBS yritys vastuuverkosto 2013a)

PRIZZTECH

CSR - Corporate Social Responsibility

Kuva 1. Yritysvastuun perinteinen jaottelu. (Kujanpää 2014)

2.2.1. Ympäristövastuu

Alkuvaiheessa yritysvastuu painottui ympäristövastuuseen. Yritysten oli tärkeää ottaa vastuuta ympäröivästä luonnosta. Ympäristövastuussa keskeistä on luonnonvarojen tehokas käyttö: ilman, vesien, ja maaperän suojele, luonnon moni-

muotoisuuden turvaaminen, ilmastonmuutoksen torjuminen sekä vastuu yrityksen tuotteen tai palvelun koko elinkaaren aikaisista ympäristövaikutuksista. (FIBS yritysvastuuverkosto 2013a; Ekokompassi)

Vastuullinen yritys tuntee ja tietää oman toimintansa ympäristövaikutukset, noudattaa lainsäädäntöä, tunnistaa muutostarpeet ja kehittää toimintaansa jatkuvasti. Ympäristövastuuta on tärkeä toteuttaa kokonaisvaltaisesti läpi yritysten kaikkien prosessien. Taloudellinen ja ekologinen tehokkuus tukevat helposti toisiaan. Kun prosesseja tai -menetelmiä kehitetään tehokkaammiksi, säästyy samanaikaisesti sekä rahaa että ympäristöä. (Mäkelä 2014)

2.2.2. Sosiaalinen vastuu

Sosiaalinen vastuullisuus nousi 2000-luvulla vahvasti ympäristövastuun rinnalle. Sosiaalisella vastuullisuudella tarkoitetaan kaikkia niitä vaikutuksia, joita yrityksen toiminnalla on eri ihmisryhmille ja yhteisöille. Tällaisia sidosryhmiä ovat muun muassa oma henkilöstö, asiakkaat, alihankkijat, paikalliset asukkaat ja kansalaisjärjestöt. Motivoitunut ja jatkuvasti kehittyvä henkilöstö on menestyvän yrityksen voimavara. (FIBS yritysvastuuverkosto 2013a; Mäkelä 2014)

2.2.3. Taloudellinen vastuu

Viime vuosien talouskriisit ja veroparatiiseja kohtaan voimistunut kritiikki ovat nostaneet yritysten taloudellisen vastuun esiin täysin uudella tavalla. Vastuullinen yritys pitää huolta omasta kannattavuudestaan ja kilpailukyvystään, jotta se on elinvoimainen myös pitkällä tähtäimellä. Laajemmin tarkasteltuna taloudellinen vastuu viittaa siihen, millaisia taloudellisia vaikutuksia yrityksen toiminnasta on sen sidosryhmille. Omistajalle maksetaan osinkoa, henkilöstölle palkkaa, alihankkijoille tuloa, yhteiskunnalle veroja ja niin edelleen. (FIBS yritysvastuuverkosto 2013a; Mäkelä 2014)

Taloudellinen vastuu antaa pohjan kaikelle yritystoiminnalle. Jos yrityksen talous ei ole kunnossa, sillä ei ole edellytyksiä myöskään huolehtia sosiaalisesta tai ympäristövastuustaan. (Mäkelä 2014)

2.3. ISO 26000 -standardin jaottelu

Kansalliset ja kansainväliset normit ja ohjeistot tarjoavat yritysvastuun kolmijakoon erilaisia tarkennettuja näkökulmia ja painotuksia yritysten käytännön vastuullisuustyön tueksi. Yksi näistä on ISO 26000 -yhteiskuntavastuustandardi. (FIBS yritysvastuuverkosto 2013a)

ISO 26000 –standardissa yritysvastuu jaetaan seitsemään osa-alueeseen:

Ympäristökysymykset

- energian säästö ja energiatehokkuus
- jätteiden käsittely ja kierrättäminen
- haitallisten aineiden käytön välttäminen
- ympäristövaikutusten mittaaminen
- veden tehokas käyttö ja säästäminen
- investoinnit puhtaampiin tuotantoteknologioihin
- ympäristönäkökulmien huomiointi tuotesuunnittelussa
- kierrätysmateriaalien hyödyntäminen
- uusiutuvien energialähteiden hyödyntäminen

Oikeudenmukaiset toimintatavat

- oikeudenmukaisen kilpailun ja kilpailuympäristön edistäminen
- yhteiskuntavastuukriteereiden soveltaminen hankintapäätöksissä
- korruption riskien tunnistaminen sekä korruption vastaisten periaatteiden ja järjestelmän luominen

- veronmaksun ja verojalanjäljen avaaminen
- lobbausta, vaikuttamista ja poliittiseen toimintaan osallistumista ohjaavien periaatteiden luominen sekä avoimuuden lisääminen

Työelämän käytännöt

- työturvallisuuden kehittäminen
- henkilöstön koulutus ja kehittäminen
- ohjelmat työhyvinvoinnin ja työssäjaksamisen edistämiseksi
- henkilöstön yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja monimuotoisuuden tukeminen
- yhteiskunnallinen vuoropuhelu

Hallintotapaan liittyvät kysymykset

- Henkilöstön näkemysten kuuleminen ja kannustaminen yritysvastuutoimintaan
- Yritysvastuun jalkauttaminen koko organisaatioon
- Yritysvastuustrategian luominen sekä tavoitteiden ja päämäärien asettaminen
- Hallintoprosessin katselmointi, arviointi ja muokkaus yritysvastuukysymysten näkökulmasta
- Vastuullisuusnäkökulmien sisällyttäminen kannustin- ja palkitsemisjärjestelmiin
- Korkeissa asemissa aliedustettujen ryhmien (esim. naiset) edustuksen lisääminen

Kuluttaja-asiat

- asiallinen ja totuudenmukainen markkinointi

- kuluttajietojen suojaaminen ja kuluttajien yksityisyyden turvaaminen
- tuoteturvallisuuden takaaminen
- kuluttajavalistus ja -neuvonta
- kestävän kulutuksen tukeminen
- esteettömyyden ja design for all -periaatteiden ulottaminen tuote- ja palvelusuunnitteluun
- reilun kaupan ja muiden eettisten tuotteiden suosiminen

Ihmisoikeudet

- syrjinnänvastainen toiminta
- yhdistymisvapauden tunnistaminen
- paikallisyhteisöjen oikeuksien kunnioittaminen
- organisaation ihmisoikeusperiaatteiden määrittely
- riskianalyysi ja due diligence
- lapsi- ja pakkotyövoiman torjunta
- heikoimmassa asemassa olevien työnsaannin tukeminen

Paikallisyhteisön toimintaan osallistuminen ja toiminnan kehittäminen

- Paikallisyhteisöjen tukeminen
- Lahjoitukset hyväntekeväisyyteen
- Henkilöstön vapaaehtoistoiminnan tukeminen
- Paikallisyhteisön kuuleminen heitä koskevissa päätöksissä
- Työllisyyden ja työpaikkojen lisäämisen tukeminen sijoituksia, ulkoistamista ja teknologiaa koskevissa päätöksissä
- Tuotteiden ja palveluiden kehittämien, jotka auttavat ratkaisemaan yhteiskunnallisia ongelmia

(FIBS yritysvastuuverkosto 2013a)

Näin laajasti yritysvastuu voidaan jaotella. Standardin tarkoitus on määrittelyn lisäksi kannustaa organisaatioita toimimaan vastuullisemmin kuin laki vaatii, vaikka tietenkin lakien noudattaminen on kaikkien organisaatioiden perimmäinen velvollisuus ja olennainen osa niiden yhteiskuntavastuullista toimintaa. Standardi auttaa organisaatioita edistämään kestävästä kehitystä ja antaa ohjeita yritys vastuun sisällyttämiseksi osaksi organisaatioiden johtamista ja jokapäiväistä operatiivista toimintaa. Ohjeisto on suunnattu kaikille yrityksille koosta ja toimialasta riippumatta. Se täydentää muita yritys vastuuseen liittyviä asiakirjoja ja hankkeita. (Suomen standardisoimisliitto SFS Ry 2010)

3 VASTUULLISUUS JA VIESTINTÄ

Kun vastuullisuus ja viestintä yhdistetään, on huomioitava muutamia ominaispiirteitä. Tässä luvussa käsittelen, millainen on toimivan vastuullisuusviestinnän sävy, sekä yritysten vastuullisuusraportoinnin merkitystä. Lisäksi kerron esimerkkien avulla, kuinka tärkeää on viestinnän suunnitelmallisuus ja kriisien ennakoiminen.

3.1 Viestinnän sävy

Vastuullisuudesta viestittäessä tärkeää on rehellisyys, asiallisuus, avoimuus ja läpinäkyvyys. Suurempaa vahinkoa saa aikaan salailu ja kieltäminen kuin virheiden myöntäminen. Vakavista asioista viestittäessä on myös muistettava asiallinen ja kunnioittava tapa viestiä.

Yritysvastuussa avoimuus tarkoittaa aktiivista ja avointa viestintää kaikille yrityksen sidosryhmille niin toiminnan positiivisista kuin negatiivisistakin vaikutuksista ympäristöön, ihmisiin ja talouteen. Avoimuus on yksi vastuullisen yritystoiminnan kulmakivistä. (FIBS yritys vastuuverkosto 2013b)

Läpinäkyvyys taas on vastuullisesti toimivan yrityksen olennainen, avoimuutta kuvaava piirre. Läpinäkyvä yritys raportoi avoimesti ja oikea-aikaisesti toiminnastaan, myös sen negatiivisista vaikutuksista. Tieto on helposti kaikkien saatavilla ja tutkittavissa. Läpinäkyvyys lisää vastuullisuutta ja pienentää muun muassa korruption riskiä. Yksi läpinäkyvyyden konkreettisista muodoista on ulkoisesti varmennettu vastuullisuusraportointi. (FIBS yritys vastuuverkosto 2013b)

3.2 Raportointi

Yritysvastuuta tarkastellaan koko ajan yhä kattavammin ja kokonaisvaltaisemmin. Esimerkiksi ympäristövaikutuksia tarkastellaan koko elinkaaren ajalta, tuotekehityksestä kierrätykseen ja toimitusketjun vastuullisuutta tarkastellaan myös alihankkijoiden osalta. (Mäkelä 2014)

Yritysvastuuraportti on yksi yritysten tärkeimmistä viestinnän ja liiketoiminnan kehittämisen välineistä. Yritysvastuuraportointi antaa yritykselle itselleen tärkeää palautetta, minkä lisäksi se on keino kommunikoida sidosryhmille vastuullisuuden etenemisestä. (FIBS yritys vastuuverkosto 2013c; Mäkelä 2014)

Sijoittajat, kuluttajat, analyytikot, media ja monet muut yritysten sidosryhmät haluavat entistä yksityiskohtaisempaa tietoa siitä, miten ja millä vaikutuksin yritykset toimivat. Vastuullisuusraportin avulla yritykset voivat viestiä toiminnas-

taan keskeisille kohderyhmilleen kattavasti ja rakentaa samalla mainetta oman alansa vastuullisena toimijana. Raportti on siis myös yrityksen brändinrakentamisen työkalu. (FIBS yritys vastuuverkosto 2013c)

Vastuullisuusraportoinnista on tullut monille yrityksille tärkeä toiminnan kehittämisväline. Kun toimintaa mitataan ja seurataan järjestelmällisesti sekä kokonaisvaltaisesti, esille voi nousta yllättäviäkin asioita, joiden ansiosta yhtiö voi tehostaa myyntiä, säästää kustannuksia ja nostaa osakkeidensa arvoa. (FIBS yritys vastuuverkosto 2013c)

Vastuullisuusraportointi on yleistynyt nopeasti viimeisen kymmenen vuoden aikana. Maailmanlaajuisen asiantuntijayritysten verkoston KPMG:n vuonna 2011 julkistaman tutkimuksen mukaan jo 95 prosenttia maailman 250 suurimmasta yrityksestä julkaisee vastuullisuusraportin. FIBS:n vuoden 2014 yritys vastuututkimuksen mukaan 58 prosenttia tutkimukseen vastanneista suurista suomalaisyrityksistä raportoi vastuullisuudestaan. (KPMG 2011; FIBS yritys vastuuverkosto 2013c)

Konkreettisten liiketoimintahyötyjen lisäksi raportoinnin yleistymiseen on vaikuttanut valtiollisten säännösten tiukentuminen: vastuullisuusraportin julkaisu on pakollista valtio-omisteisilla yhtiöillä sekä 16 maassa suurimmilla yhtiöillä, muun muassa Tanskassa, Ruotsissa, Espanjassa, Ranskassa, Intiassa, Etelä-Afrikassa, Kiinassa ja Kanadassa. (FIBS yritys vastuuverkosto 2013c)

Suomessa ja monissa muissa maissa vastuullisuusraportointi on perustunut pitkälti vapaaehtoisuuteen, mutta tilanne on kuitenkin muuttumassa. Euroopan parlamentissa huhtikuussa 2014 hyväksytyn direktiivin myötä kaikkien yleisen edun kannalta merkittävien, yli 500 henkeä työllistävien yhtiöiden tulee EU-maissa raportoida vastuullisuudestaan, ei kuitenkaan taloudellisesta toiminnastaan, vuodesta 2017 alkaen. Suomessa direktiivin piiriin kuuluu arviolta 80-90 yhtiötä. (FIBS yritys vastuuverkosto 2013c)

Direktiivin mukaan yritysten tulee toimintakertomuksen osana julkistaa selvitys toimintalinjoistaan, jotka koskevat ympäristö-, työntekijä- ja sosiaalisia asioita sekä ihmisoikeuksia, lahjontaa ja korruption torjuntaa. Selvityksessä tulee myös

antaa lyhyt kuvaus yhtiön liiketoimintamallista sekä kertoa toimintalinjoihin liittyvistä riskeistä ja niiden hallinnasta. (FIBS yritysvastuuverkosto 2013c)

3.3 Vastuullinen yritys suunnittelee ja ennakoii

Vastuullisuudesta puhuttaessa on muistettava ennakointi ja suunnitelmallisuus. Vastuullinen yritys toimii pitkällä tähtäimellä ja valmistautuu tulevaan. Se panostaa vastuullisuusviestintäänsä ja nopeaan reagoitukykyyn, jolloin se pääsee ensimmäisenä kertomaan yritystä koskevista tapahtumista. Vastuullisella yrityksellä on selkeät viestinnälliset tavoitteet sekä strategiat niin hyvän kuin pahankin päivän varalle.

3.3.1 Talvivaara

Yritysvastuussa on ennen kaikkea kyse toiminnasta ja sen vastuullisuudesta. Talvivaaran tapauksessa vastuullisessa toiminnassa epäonnistuttiin. Tämän lisäksi näiden ympäristöongelmien viestinnässä epäonnistuttiin.

Talvivaara oli aluksi menestyvä nikkeliä ja sinkkiä tuottava monimetallikaivos. Kun media, toimittajat ja ympäristöaktivit kiinnittivät huomiota Talvivaaran ympäristöongelmiin, oli kaivoksen johto yhteiskuntatieteiden maisteri Paavo Vasalan mukaan täysin valmistautumaton. (Paavo Vasala 2014; Wikipedia 2014)

Talvivaaran kriisiviestintä ei toiminut. Kaivosyhtiö kielsi aluksi täysin kaikki ympäristövahingot. Yhtiön olisi pitänyt heti ympäristöongelmat huomattuaan, kertoa niistä avoimesti ja luvata korjata virheet parhaansa mukaan. Näin olisi välttytty pahimmalta kritiikiltä ja mediakohulta. Lopputuloksena yritys menetti paitsi kuluttajien ja sijoittajien myös poliitikkojen luottamuksen. Kerran menetettyä luottamusta on vaikeaa saada takaisin.

Operatiivinen yritys hakeutui konkurssiin 6. marraskuuta 2014. (Wikipedia 2014)

3.3.2 Nokian Bridge-ohjelma

Hyvällä valmistautumisella ja vastuullisella toiminnalla negatiivisestakin tapahtumasta voidaan selvittää pienin vaurioin, joskus jopa saadaan positiivista julkisuutta.

Tästä on hyvänä esimerkkinä Nokian Bridge-ohjelma. Sen avulla tuettiin irtisanottuja. Bridge-ohjelmassa oli kolme prioriteettia (kuva 2).

- 1.** Tukea niitä ihmisiä, jotka menettävät työpaikan muutoksen seurauksena
- 2.** Tukea niitä paikkakuntia, joissa Nokialla on ollut keskeinen rooli
- 3.** Tukea Nokian uutta strategiaa ja ekosysteemiä

Kuva 2. Nokian Bridge-ohjelman kolme prioriteettia. (Pesonen 2014)

Bridge-ohjelma koostui viidestä polusta: uuden työpaikan löytäminen Nokian sisältä, uuden työpaikan löytäminen Nokian ulkopuolelta, oman yrityksen perustaminen, kouluttautuminen tai oman polun luominen. Ohjelman edetessä huomattiin, että neljä ensimmäistä polkua kattoivat kaikki tarvittavat vaihtoehdot. (Pesonen 2014)

Kuva 3. Nokian Bridge-ohjelman viisi polkua. (Pesonen 2013)

Lähes 18 000 työntekijää osallistui globaaliin Bridge-ohjelmaan, joka alkoi kesäkuussa 2011 ja jatkui vuoden 2013 maaliskuuhun. Näistä työntekijöistä 5 000 oli suomalaisia. Bridge-ohjelmaan osallistuneista 60 % oli löytänyt uuden polkunsaa, kun työsuhde Nokiaan loppui. Bridge tarjosi muun muassa erilaisia uravalmennuksia, rekrytointitapahtumia ja koulutusohjelmia. (Pesonen 2014)

Lisäksi Nokia panosti löytääkseen tyhjiksi jääville tiloille uusia toimijoita, mikä loi myös uusia työpaikkoja alueelle. (Pesonen 2014)

Bridgen taloudellisen tuen, yrityshautomoiden ja liiketoimintasuunnitelmien kehittämisen avulla perustettiin yli 1 000 yritystä ja niistä yli 400 Suomeen. Niistä noin 40 % on ICT-yrityksiä, 30 % tuottaa asiantuntijapalveluita ja 30 % toimii muilla toimialoilla. (Pesonen 2014)

Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulun syksyn 2013 arvioinnissa selvitettiin Nokiasta irtisanottujen, Bridge-tukipaketin saaneiden työntekijöiden menestystä yrittäjinä. Vastanneista yrityksistä 90 % on edelleen aktiivisia, mutta kyselyyn vastasi vain noin puolet yrityksistä. (Kiuru ym. 2013) Voidaankin miettiä, ovatko vastaamatta jättäneet yritykset kaatuneet vai muusta syytä estyneitä vastaamaan.

Suomessa toimivat yritykset työllistivät vuonna 2012 keskimäärin 2,1 henkilöä ja arvioivat työllistävänsä vuonna 2015 keskimäärin 7,1 henkilöä. Jos arviot ovat oikeita ja Bridge-ohjelman yritykset menestyvät, tarkoittaa se noin 2000 uutta työpaikkaa vuonna 2015. (Pesonen 2014)

Nokia onnistui kääntämään niinkin negatiivisen asian kuin irtisanomiset mahdollisimman positiiviseksi. Yritys halusi toimia vastuullisesti ja suunnitteli ohjelmaa paljon ennen irtisanomisia. Ohjelma osoittaa, kuinka vaikeassa tilanteessa yritys voi edelleen huolehtia yritysvastuustaan.

Irtisanomisten hoitaminen tuotti myös Nokialle itselleen positiivista julkisuutta, vaikka irtisanomiset ovat yleensä täynnä pelkkää negatiivista uutisointia. (Lappalainen 2013)

4 TEKNOLOGIATEOLLISUUS RY

Työskentelin puoli vuotta Teknologiateollisuus ry:ssä. Sain tehtäväkseni kerätä ja muokata vastuullisuusmateriaalia sekä kehittää Teknologiateollisuuden vastuullisuusviestintää. Organisaatio haluaa tulevaisuudessa tuoda enemmän esiin vastuullista puoltaan erilaisten kanavien kautta. Tämä luku käsittelee vastuullisuutta Teknologiateollisuuden esimerkin kautta ja avaa konkreettisia tapoja viestiä kokonaisen alan vastuullisuudesta.

4.1 Taustaa

Teknologiateollisuus ry on elinkeino- ja työmarkkinapoliittinen edunvalvontaorganisaatio. Teknologiateollisuus ry vaikuttaa kilpailuolosuhteisiin tekemällä aktiivista yhteistyötä virkamiesten, poliittisten päättäjien ja median kanssa. Lisäksi organisaatio neuvottelee alan työehtosopimusten pääpiirteet henkilöstöä edustavien ammattiliittojen kanssa ja opastaa yrityksiä työelämän asioissa. (Elers 2014)

Teknologiateollisuus ry:llä on noin 1 600 jäsenyritystä. Yrityksiä löytyy viideltä päätoimialalta: elektroniikka- ja sähköteollisuus, kone- ja metallituoteteollisuus, metallien jalostus, suunnittelu ja konsultointi sekä tietotekniikka. (Teknologiateollisuus ry 2014a)

TEKNOLOGIATEOLLISUUS KOOSTUU VIIDESTÄ PÄÄTOIMIALASTA:

Elektroniikka- ja sähköteollisuus

- liikevaihto 14,2 mrd. euroa (2013)
- henkilöstö 46 600

ABB, Ensto, Murata Electronics, Nokia,
Nokia Solutions and Networks, Planmeca,
Polar Electro, Suunto, Vacon, Vaisala...

Kone- ja metallituoteteollisuus

- liikevaihto 26,3 mrd. euroa (2013)
- henkilöstö 132 600

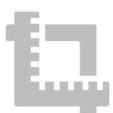
Abloy, Cargotec, Finn-Power, Fiskars, Glaston, Kone,
Konecranes, Metso, Normet, Oras, Patria, Pemamek,
Ponsse, Stala, STX Finland, Valtra, Wärtsilä...

Metallien jalostus

- liikevaihto 9,4 mrd. euroa (2013)
- henkilöstö 15 900

Boliden, Componenta, Kuusakoski, Luvata,
Norilsk Nickel, Outokumpu, Outotec, Ovako,
Rautaruukki, Sacotec...

Suunnittelu ja konsultointi

- liikevaihto 5,5 mrd. euroa (2013)
- henkilöstö 45 700

A-Insinöörit, Citec, Elomatic, Etteplan, FCG,
Finnmap, Granlund, Neste Jacobs, Pöyry, Ramboll,
Rejlers, SITO, SWECO, WSP...

Tietotekniikka

- liikevaihto 8,3 mrd. euroa (2013)
- henkilöstö 55 200

Affecto, Basware, CGI, Codebakers, Codenomicon,
Comptel, Digia, Efecte, Enfo, F-Secure, Fujitsu Finland,
IBM, Innofactor, Knowit, Microsoft, Nixu, Tieto...

Kuva 4. Teknologiateollisuus ry:n viisi päätoimialaa. (Teknologiateollisuus ry 2014a)

Suomen koko viennistä, teknologiateollisuus kattaa puolet. Alan yritykset työllistävät suoraan 280 000 ihmistä, välillinen työllistämisaikutus mukaan lukien 700 000 henkilöä eli noin 30 % Suomen koko työvoimasta. Lisäksi 75 % Suomen elinkeinoelämän tutkimus- ja kehitysinvestoinneista tehdään teknologiateollisuudessa. (Teknologiateollisuus ry 2014a)

Koska puhutaan näin suuresta alasta Suomessa, on tärkeää, että toimitaan vastuullisesti ja kun toimitaan vastuullisesti, on siitä tärkeää viestiä oikein. Teknologiateollisuus ry ei ole vielä tarpeeksi korostanut viestinnässään vastuullista puoltaan tai tuonut esille aktiivisesti tapoja, joilla pyritään vastuulliseen toimintaan. Opinnäytetyölläni pyrin luomaan keinoja, joilla vastuullisuutta kannattaa tuoda esiin.

Teknologiateollisuus ry näkee yritysvastuun sen jäsenyritysten kautta ja painottaa perinteistä kolmijakoa: ympäristövastuuta, sosiaalista vastuuta ja taloudellista vastuuta. Vastuullinen teknologiateollisuuden yritys on hyvä ja reilu työnantaja, joka toimii ympäristön kannalta kestäväällä tavalla, ja luo hyvinvointia Suomelle. Teknologiateollisuus ry:n viestintäjohtaja Nora Elers korostaa erityisesti taloudellista näkökulmaa. (Elers 2014)

”Lähestymme vastuullisuutta taloudellisesta näkökulmasta. Vain kannattava yritys voi huolehtia sosiaalisesta ja ympäristövastuustaan. Vastuullisuuden kolme pilaria ovat tärkeitä myös toimialaan liittyvän mielikuvan kannalta. Vastuullinen teknologiateollisuus houkuttelee osajia.” (Elers 2014)

4.2 Kohderyhmän valinta

Teknologiateollisuus ry edustaa monia hyvin erilaisia yrityksiä, siksi kohderyhmiäkin on monia. Teknologiateollisuus ry määrittelee omat kohderyhmänsä seuraavasti:

- Oma henkilöstö
- Jäsenet

- Alaa seuraavat sekä lainsäädäntöä valmistelevat ja valvovat viranomaiset
- Poliittiset päättäjät (eduskunta ja mepit sekä heidän avustajansa)
- Media
- EK ja tärkeimmät liitot, erityisesti vientiliitot
- Työmarkkinatoimijat
- Kansainväliset yhteistyötahot (tärkeimmät sisarliitot, EU:n keskusliitot)
- Alan kannalta keskeiset tutkimus- ja oppilaitokset
- Nuoret, koululaiset, opiskelijat, opettajat
- Suuri yleisö

(Teknologiateollisuus ry 2014b)

Keskityn opinnäytetyössäni poliittisiin päättäjiin. Tämä on Teknologiateollisuudelle yksi tärkeimmistä kohderyhmistä.

”Vastuullisuudesta on erityisen tärkeää viestiä poliittisille päättäjille, koska haluamme, että vastuullisuutta edistetään yritysten vapaaehtoisin toimin. Jos tähän ei pystytä, viranomaiset ja poliittiset päättäjät puuttuvat asiaan lainsäädännöllä. Tällä hetkellä on pyrkimys lainsäädännön ja byrokratian vähentämiseen. Suunta on oikea, kun esimerkiksi EU:ssa säädetään vuosittain noin sata uutta, pelkästään ympäristöä koskevaa säädöstä. Tätä taustaa vasten pidämme vapaaehtoisia toimia parempina.” (Elers 2014)

Poliittiset päättäjät ovat siis erittäin tärkeä kohderyhmä Teknologiateollisuudelle. Organisaatio haluaa korostaa, että yrityksen omilla toimilla on suuri merkitys ja yrityksillä on halua työskennellä vastuullisesti.

Yritysvastuun viestimisessä jokainen poliittinen päättäjä on otettava huomioon yksilönä. Tietenkin on otettava huomioon päättäjän puolue, mutta sen lisäksi on huomioitava hänen omat näkemyksensä ja persoonallisuutensa, jotta viesti saa halutunlaisen vastaanoton.

Vaikka keskityn erityisesti poliittisiin päättäjiin, voi materiaalia ja keinoja soveltaa myös muille kohderyhmille viestittäessä.

4.3 Keinot ja kanavat

Poliittisiin päättäjiin vaikuttaminen tapahtuu monen kanavan kautta. Teknologiateollisuus ry listaa seuraavia vaikuttamisviestinnän keinoja ja kanavia:

- Henkilökohtaiset tapaamiset
- Asiantuntijakuulemiset
- Puoluetapaamiset
- Tilaisuudet ja tapahtumat
- Sosiaalinen media
- Sähköinen uutiskirje sidosryhmille
- Sidosryhmälehti Visio
- Lausunnot
- Verkkosivut
- Esitteet, julisteet, julkaisut
- Kuva- ja videomateriaali

(Teknologiateollisuus ry 2014b)

Teknologiateollisuus ry huomioi vastuullisuusteemaa jo erityisesti sidosryhmäviestinnässään, esimerkiksi sidosryhmälehdessä ajankohtaisilla vastuullisesti toimivien yritysten haastatteluilla ja vuoden 2014 marraskuun sähköinen uutiskirje käsitteli teemallaan kestävästä kehitystä.

Teknologiateollisuus ry:n viestintäjohtaja korostaa monien viestintäkanavien merkitystä, mutta uskoo yhä henkilökohtaisten tapaamisten voimaan:

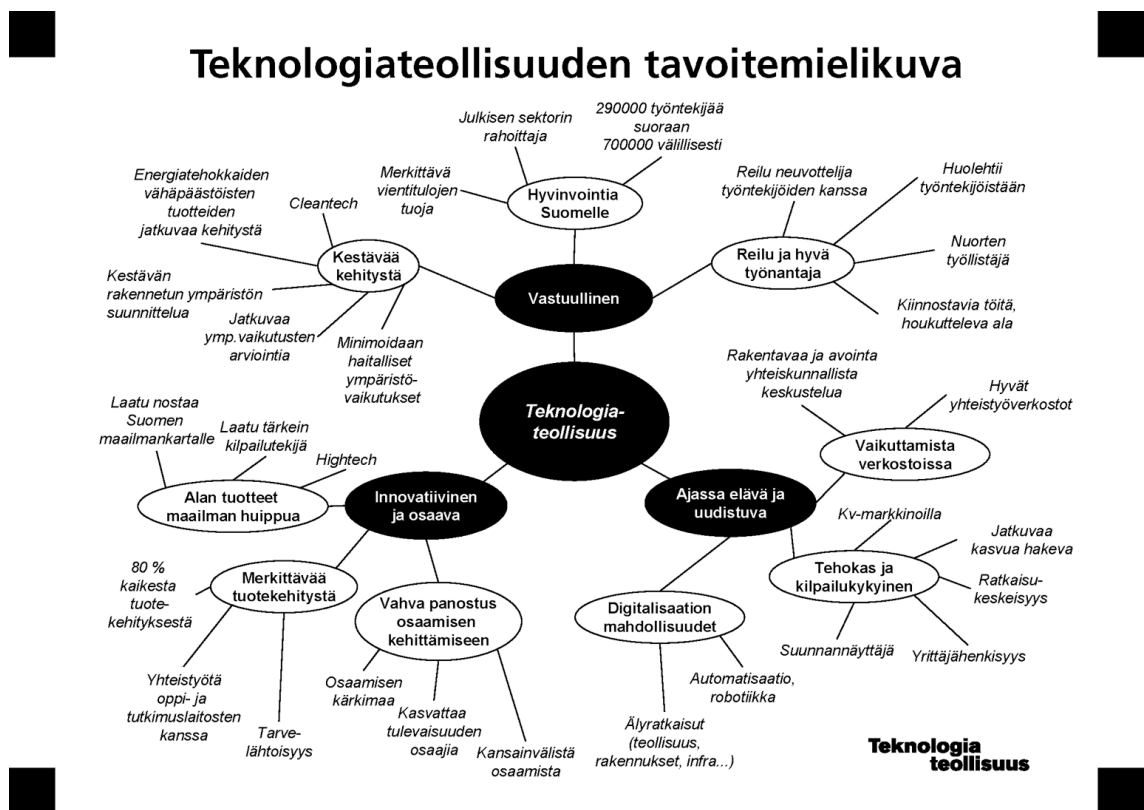
”Monikanavaisuus on tämän päivän viestintää. Erityisesti vaikuttajaviestinnässä ovat henkilökohtaiset tapaamiset kuitenkin tärkeitä. Nettisivut ovat tärkeitä, koska niitä voidaan hyödyntää sosiaalisen median kanavissa.” (Elers 2014)

Keskityn ehdotuksissani erityisesti erilaisiin vaikuttamistapaamisiin sekä verkkosivuihin. Nämä ovat ensisijaiset kehittämisen paikat, joissa vastuullisuutta tulee tuoda esiin poliittisille päättäjille.

4.4 Tavoitemielikuva

Teknologiateollisuus ry näkee vastuullisuuden tärkeänä viestinnän teemana. Organisaatio haluaakin tulevaisuudessa panostaa yhä enemmän vastuullisuusviestintään ja vahvistaa tavoitemielikuvaansa. (Elers 2014)

Teknologiateollisuuden sisäiseen viestintään tehdyssä tavoitemielikuvassa vastuullisuus nähdään yhtenä kolmesta pääteemasta. Muut kaksi ovat innovatiivinen ja osaava sekä ajassa elävä ja uudistuva. (kuva 5)

Kuva 5. Teknologiateollisuus ry:n tavoitemielikuva. (Teknologiateollisuus ry 2014b)

Tavoitemielikuvan määrittelyä varten on haastateltu jäsenyritysten johtoa ja eri sidosryhmien edustajia sekä peilattu heidän antamia vastauksia Teknologiateollisuuden tavoitemielikuvaan.

teollisuuden strategiaan. Tavoitemielikuva toistaa sanallisesti niitä ajatuksia, joita Teknologiateollisuus toivoo toimialasta eri vastaanottajien korvien välissä syntyvän. Se antaa pohjan poliittisen vaikuttamisen tavoitteille. (Teknologiateollisuus ry 2014b)

Vaikka vastuullisuuden viestimistä pidetään Teknologiateollisuudessa hyvin tärkeänä, ei toimenpiteitä ole juurikaan vielä tehty. Onkin erityisen tärkeää, että yritys vastuusta aletaan viestiä systemaattisesti ja johdonmukaisesti. Siihen ensimmäinen askel on koota materiaalia ja välineitä, joita voidaan käyttää viestimiseen.

4.5 Viestinnän haasteet

Vastuullisuusviestinnän on oltava mahdollisimman selkeää. Teknologiateollisuuden toiminta voi olla tavalliselle ihmisille vaikeasti ymmärrettävää ja sisältää sanoja, joiden merkityksiä ei käsitetä. Viestinnässä on pystyttävä tuomaan esille vastuullisuutta ymmärrettävällä tavalla. Uskon, että tähän paras tapa on konkreettiset esimerkit. Lisäksi poliittiset päättäjät kaipaavat todisteita ja lukuja väitteiden tueksi. Heidän eteensä on tuotava kiinnostavia ja ymmärrettäviä faktoja.

Oman haasteensa tuo teknologiateollisuuden laaja-alaisuus, jossa on työtehtäviä aina teräksen jalostamisesta pelien koodaamiseen. Teknologiateollisuus ry:lle on tärkeää tuoda viestinnässään esiin mahdollisimman laajasti kaikkia aloja ja erikokoisia jäsenyrityksiään eri puolilta Suomea.

"Teknologiateollisuus haluaa palvella kokonaisvaltaisesti ja mahdollisimman tasapuolisesti kaikkia jäseniään. Merkityksemme Suomen taloudelle ja työllisyydelle antaa oikeuden vaikuttamisellemme. Laajasta yritys kentästä löytyy hyviä esimerkkejä vastuullisesta toiminnasta eripuolilta Suomea." (Elers 2014)

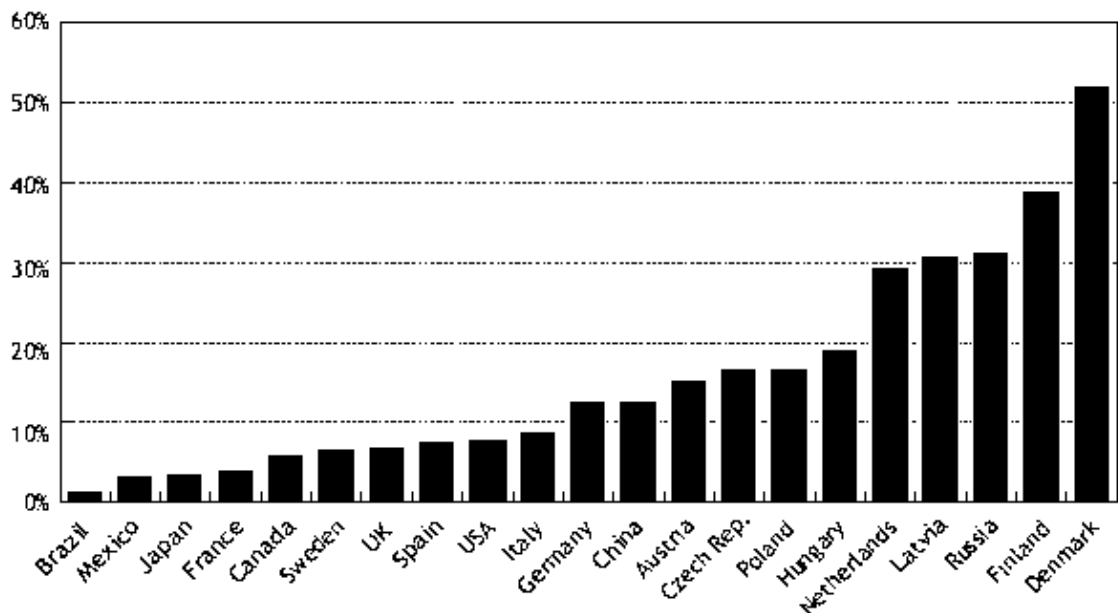
Kokoamassani materiaalissa yritän tuoda yritys esimerkkien kautta esille teknologiateollisuuden laajaa yritys kenttää.

4.6 Toimenpiteet

Vastuullisuus on Teknoliateollisuudelle tärkeä aihe. Teknoliateollisuuden yritykset pyrkivät koko ajan vastuullisempaan toimintaan ja käytäntöihin. Varsinkin kansainvälisessä vertailussa suomalaiset yritykset sijoittuvat vastuullisuutta mitattaessa hyvin.

Esimerkiksi yhdistetyn sähkön- ja lämmöntuotannon osuus sähköntuotannosta on Suomessa toiseksi suurinta Euroopassa. Ainoastaan Tanska ohittaa Suomen. Yhdistetyn sähkön- ja lämmöntuotannon ansiosta hyötysuhde on jopa 90 %, kun erikseen tuotettuna enintään 42 %. Näistä suomalaisista menestystarinoista olisi mielestäni viestittävä enemmän ulospäin. (RED)

Figure 2.1 • CHP share of national power production

Kuva 6. Yhdistetyn sähkön ja lämmöntuotannon hyötysuhde on Suomessa toiseksi suurinta. (RED)

Esittelen erilaisten medioiden kautta tehtäviä toimenpiteitä, joilla Teknologiateollisuuden tulisi viestiä alan vastuullisuudesta. Nämä toimenpiteet toimivat lähtökohtana vastuullisuusviestinnälle, jota tulee kehittää näiden pohjalta lisää.

4.6.1 Face-to-face -tapaamiset

Teknologiateollisuus pyrkii tapaamaan poliittisia päättäjiä mahdollisimman useasti kasvotusten. Vaikuttamistyössä tärkeää on suhteiden luominen ja luottamus. Vain henkilökohtaisilla tapaamisilla luodaan poliittisten päättäjien ja Teknologiateollisuuden asiantuntijoiden välille luottamussuhteita. Kun luottamus on saavutettu ja päättäjä uskoo asiantuntijan osaamiseen, hän voi myös itse ottaa yhteyttä tähän ja pyytää lausuntoa tai mielipidettä ajankohtaiseen aiheeseen. (Elers 2014)

”Henkilökohtaiset tapaamiset ovat vaikuttajaviestinnässä tärkein keino tuoda esiin Teknologiateollisuuden kannat. Kun luottamus on saavutettu, voidaan asioihin vaikuttaa nopeastikin.” (Elers 2014)

Näiden tapaamisten tueksi kokosin Teknologiateollisuudelle esitysmateriaalin. Vastasin materiaalin sisällöstä ja visuaalisuudesta vastasi Art Director. Esityksen tarkoituksena on tuoda esille alan vastuullisuutta konkreettisten, selkeiden ja aitojen yritysmaailman esimerkkien kautta.

Esityksen on toimittava paitsi yhtenäisenä pakettina myös jokaisen Teknologiateollisuuden vaikuttajan itsensä yhdistelemänä kokonaisuutena. Paketista pitää voida muodostaa kohderyhmän mukaan editoitu esitys, joka toimii vaikka siitä olisi pudotettu puolet materiaalista pois. Se pitää siis pystyä muokkaamaan helposti muotoon, joka riippuu siitä kenelle materiaali esitetään, missä tapahtumassa ja kuinka pitkänä esityksenä.

Esitys koostuu viidestä osa-alueesta. Ensimmäinen osuus on johdantoa, toisena käsitellään sosiaalista vastuuta ja kolmantena taloudellista vastuuta. Ympäristövastuu on jaettu kahteen korostamisen arvoiseen näkökulmaan: innovaatioihin ja suomalaiseen ympäristöosaamiseen verrattuna muihin maihin. Jokaisen aihealueen ensimmäinen dia avaa kattotasolla teemaa ja Teknologia-

teollisuuden roolia (kuva 7), sen jälkeen aihe avataan konkreettisten yritys-esimerkkien kautta (kuva 8).

Teknoliateollisuus ja innovaatiot

Tulevaisuuden ympäristöteknologiat

- Ympäristöteknologia tarjoaa yrityksille erinomaisia mahdollisuuksia kasvuun ja erikoistumiseen.
- Ympäristöteknologialla on tulevaisuudessa keskeinen rooli globaalien ympäristöhaasteiden voittamisessa ja siitä odotetaan muodostuvan seuraavien vuosikymmenten suurin kasvusektori.

Suunnittelu säästää ympäristöä

- Teknoliateollisuuden yritykset vastaavat **75 %** Suomen koko elinkeinoelämän t&k-investoinneista.
- Suunnittelun ja tuotekehityksen avulla tehdään merkittäviä säästöjä energiankulutuksessa, tehostetaan tuotantoa ja vähennetään ympäristön kuormitusta.

Kuva 7. Ympäristövastuun innovaationäkökulman aloittava dia, jonka yritys-esimerkeissä korostuvat ympäristöteknologiat ja suunnittelun tärkeys. (liite 1)

Yhteistyössä tehty yrityskohtainen palkkausjärjestelmä tukee toiminnan kehittymistä

Mäkelä Alu Oy:ssä kehitettiin palkkausjärjestelmä yhdessä henkilöstön kanssa.

- Mäkelä Alu Oy on alumiiniprofileihin keskittynyt perheyritys.
- Vanha osastokohtainen tuotantopalkkio osoittautui toiminnan kehittämisen ja muutoksen jarruksi.
- Luotiin uusi palkkiojärjestelmä, jonka perusteet pohjautuvat strategiaan tavoitteisiin ja kriittisiin menestystekijöihin.
- Henkilöstön edustajat olivat kehityksessä mukana alusta pitäen.
- Uudessa järjestelmässä palkkiosta noin 2/3 on yhtiön tuloksen mukaista, jolla korostettiin kaikkien työntekijöiden työpanoksen tarpeellisuutta ja roolin tärkeyttä.
- Palkkiosta noin 1/3 määräytyy osastokohtaisten tavoitteiden mukaan, kaikilla on yksi yhteinen tavoite ja lisäksi jokaisella osastolla omat mittarinsa, jotka osasto määrittelee itse.

Teknologia
teollisuus

MÄKELÄ ALU OY

8

Kuva 8. Konkreettinen yritysesimerkki sosiaalisesta vastuullisuudesta Mäkelä Alu Oy:ssä. (liite 1)

Jotta paketti pysyy yhtenäisenä, ei esimerkeissä tuoda yritysten omaa brändiä mitenkään esille. Yritysten saama hyöty on ilmainen näkyvyys ja omaan alansa positiivinen vaikuttaminen.

Esityksen mielenkiintoinen pieni yksityiskohta ovat esitystä tahdittavat Tiesitkö?-diat (kuva 9). Niissä nostetaan esiin kattotason kiinnostavia vastuullisuusfaktoja alalta. Niiden tarkoitus on herättää kohderyhmän mielenkiintoa ja tarjota heille jotain sellaista, mitä he eivät tienneet aiemmin.

Kuva 9. Tiesitkö?-diat tarjoavat kiinnostavia yksityiskohtia teknologiateollisuuden vastuullisuudesta. (liite 1)

Pyrin tekemään esimerkeistä mahdollisimman ymmärrettäviä. Koen, että yksi helpoimmista tavoista ymmärtää suuria lukuja ja mittareita, joista ei ole ennen kuullutkaan, on vertaaminen. Vertasin alan sanastoon upottautuvia asioita arkipäiväisiin ja helposti käsitettäviin asioihin kuten "Sulan ferrokromin käyttö teräksen valmistuksessa säästää energiaa 150 GWh/vuosi eli yli 6 500 helsinkiläisen vuosittaisen energiankulutuksen verran." Heti vertailukohdan saatuaan 150 GWh saa käsitettävän merkityksen. Vertailulla myös suuret luvut saadaan oikeaan perspektiiviin kuten "Oilonin toimittamalla tekniikalla toteutettavat kaukolämpölaitokset vähentävät vuodessa CO₂-päästöjä miljoonalla tonnilla eli lähes 400 000 bensiinikäyttöisen henkilöauton vuosipäästöjen verran."

Keräämäni ja muokkaamani materiaali toimii hyvänä pohjana Teknologiateollisuuden vastuullisuusviestinnälle, se on kuitenkin vain pohja. Teknologiat kehittyvät ja vastuullisuus kehittyy sen mukana. Materiaalin kerääminen tulee olemaan Teknologiateollisuudella jatkuva prosessi. Uusia ajan tasalla olevia esimerkkejä tarvitaan koko ajan, sillä vastuullisuus jos mikä, on koko ajan kehittyvä ja ajassaan elävä osa yritysten toimintaa.

4.6.2 Vastuullisuus kotisivuilla

Teknologiateollisuuden kotisivut uudistuivat syksyllä 2014 ja samalla alettiin miettiä, miten vastuullisuus näkyisi uusilla sivuilla. Viestintäjohtaja Nora Elers halusi nostaa vastuullisuuden paljon selkeämmin esille kuin se vanhoilla sivuilla oli ollut.

”Vastuullisuus nousi yhdeksi kolmesta tavoitemielikuvan rakennuspalikoista. On siis perusteltua, että se nousee selkeästi esiin myös kotisivuilla.” (Elers 2014)

Tarkoituksena oli käyttää hyväksi kerättyä yritysvastuupakettia ja tuoda myös kotisivuilla esille Teknologiateollisuuden jäsenyritysten vastuullisuutta. Kotisivut tavoittavat poliittisten päättäjien kohderyhmän ja lisäksi median edustajia, joiden kautta tieto kulkeutuu päättäjille.

Kemianteollisuus on ollut edelläkävijä vastuullisuusviestinnässä. Kemianteollisuus ry on kemianteollisuuden ja sen lähialojen elinkeino- ja työmarkkinapoliittinen edunvalvontajärjestö, jonka tehtävänä on toimialan kilpailukyvyyn ja toimintaedellytysten edistäminen Suomessa. Kemianteollisuus ry:llä on yli 400 jäsenyritystä. (Kemianteollisuus ry 2014a)

Kemianteollisuus on koontunut vastuullisuuden seitsemän osa-alueen alle: ilmastomuutos, energia, luonnonvarat, puhdas vesi, ravinto, terveys ja hyvinvointi sekä liikenne. Osa-alueen symbolia klikkaamalla löytyy esimerkkejä aiheesta. (Kemianteollisuus ry 2014b)

Teknologiateollisuus ry halusi omille nettisivuilleen samankaltaista selkeyttä ja loogista tapaa tuoda esimerkkejä esille. Suunnittelulle oman vaikeusasteensa

toi kotisivun rakenne, joka ei salli suuria erikoisuuksia. Jouduttiin pitäytymään yhden sivun tekstissä, jossa osia klikkaamalla avautuisi pdf-tiedostoja.

Suunnitelmassani vastuullisuus jaetaan perinteisesti kolmeen osaan: ympäristö-, sosiaalinen ja taloudellinen vastuu. Jokaisen osan alla on ytimekäs yleisteksti kertomassa teknologiateollisuuden panoksesta osa-alueeseen. Nämä kolme osaa jakautuvat taas kolmeen teemaan, joiden alle sijoitin yritysesimerkit. Näitä yhdeksää teemaa kuvasin symbolien keinoin. Kun teemaa kuvaavan symbolin päälle vie hiiren, sen alle ilmestyy aiheeseen sopiva Tiesitkö?-teksti. Symbolia klikkaamalla taas avautuvat aiheeseen liittyvät yritysesimerkit pdf-tiedostona.

Ensimmäinen osa käsittelee ympäristövastuuta. Siihen suunnittelemani teksti kuuluu näin:

Ympäristöystävällistä teknologiaa

Gloaalien ympäristöhaasteiden voittamiseksi ympäristöosaaminen ja ympäristöteknologiat ovat keskeisessä roolissa. Ympäristöteknologioista odotetaan muodostuvan seuraavien vuosikymmenten suurin kasvusektori. Teknologiateollisuus ry:n yritykset vastaavat 75 prosentista Suomen elinkeinoelämän tutkimus- ja kehitysinvestoinneista. Suunnittelun ja tuotekehityksen avulla tehdään suomalaisissa yrityksissä merkittäviä säästöjä energiankulutuksessa, tehostetaan tuotantoa ja vähennetään ympäristön kuormitusta.

On tärkeää tukea tuotantoa ympäristöystävällisessä Suomessa. Näin tuotantoa ei siirry maihin, joissa päästöjä syntyy ja energiaa kuluu moninkertainen määrä. Esimerkiksi tuotettaessa 1 TWh sähköä, Kiinassa syntyy 720 000 tonnia enemmän CO₂-päästöjä kuin Suomessa. Raudantuotannon hiilitehokkuus taas on Suomessa kolmasosan parempi kuin Intiassa.

Ympäristövastuun yleistekstin alla on kolme symbolia, niiden alle avautuu Tiesitkö?-tekstit ja klikkaamalla symbolia avautuu aiheeseen kuuluvat esimerkit. (kuva 10)

		
Kierrätys	Energiätehokkuus	Innovaatiot
Tiesitkö? Teräs on maailman kierrätetyin materiaali.	Tiesitkö? Tuotantoprosessia kehittämällä voidaan pienentää energiankulutusta huomattavasti.	Tiesitkö? Suomalaiset ovat edelläkävijöitä kestäväen kehityksen käytäntöjen kehittämisessä.
Esimerkkicaset: - Outokumpu - Outotec	Esimerkkicaset: - Outokumpu (Tornio) - Metso - Nokia Networks	Esimerkkicaset: - Granlund - High Metal Production Oy - Nokia

Kuva 10. Ympäristövastuullisuuden kolme teemaa ja niiden symbolit.

Toinen osa käsittelee Teknologiateollisuutta ja sosiaalista vastuuta. Yleistekstini siihen on seuraavanlainen:

Hyvinvoiva työyhteisö

Teknologiateollisuus ry:llä on noin 1600 jäsenyritystä. Yritykset panostavat työntekijöidensä hyvinvointiin, aktiiviseen neuvotteluun työehdoista sekä toimivaan työilmapiiriin.

Teknologiateollisuus ry:n vuosien 2010–2015 Hyvä työ, pidempi työura -hankkeessa on mukana lähes 90 teknologia-alan yritystä. Hankkeen tavoitteena

on parantaa työhyvinvointia ja työkykyä. Hyödyt näkyvät myös yrityksen toiminnan tehokkuudessa ja kilpailukyvyssä.

Kolme symbolia kuvastavat hyvinvoivaa työyhteisöä, aktiivista neuvottelijaa ja sidosryhmäyhteistyötä. Niiden alla on edellisen tapaan Tiesitkö?-teksti ja aiheiden yritys-esimerkit avautuvat symbolia klikkaamalla. (kuva 11)

Kuva 11. Sosiaalisen vastuun kolme teemaa ja niiden symbolit.

Viimeinen yleisteksti käsittelee taloudellista vastuullisuutta:

Kasvulla luodaan työpaikkoja

Teknologiateollisuus kehittyy jatkuvasti ja pyrkii elämään ajassaan, näin luodaan perusta suomalaiselle hyvinvoinnille. Yritykset työllistävät noin 30 % suomalaisesta työvoimasta ja yksityisen sektorin työpaikoista teknologiateollisuus luo suoraan tai välillisesti 44 %. Yritykset työllistävät myös paljon nuoria

osaajia, esimerkiksi vuoden 2014 kesällä 15 000 nuorta oli kesätöissä teknologiateollisuuden yrityksissä.

Teknologiateollisuus vastaa noin puolesta koko Suomen vientituloista. Yritykset maksoivat palkkoja ja työnantajan sosiaaliturvamaksuja vuonna 2012 yhteensä reilut 15 miljardia euroa ja yritysten yhteenlaskettu liikevaihto vuonna 2013 oli 64 miljardia euroa.

Viimeiset symbolit kuvaavat taloudellisen vastuun kolmea eri puolta: viennillä hyvinvointia, kasvava tietotekniikka ja työllistäminen. (kuva 12)

Kuva 12. Taloudellisen vastuun kolme teemaa ja niiden symbolit.

Teknologiateollisuus ry on jo pitkään koonnut tietoja ympäristövastuullisuudesta. Sen näkee hyvin esimerkkien jakautumisesta. Ympäristövastuun alla on kahdeksan yritysesimerkkiä, sosiaalisen vastuun alla neljä ja taloudellisen vastuun alla kolme esimerkkiä. Jatkossa onkin kerättävä lisää esimerkkejä erityisesti sosiaalisesta ja taloudellisesta vastuusta.

4.6.3 Muut toimenpiteet

Poliittisiin päättäjiin vaikutetaan muutenkin kuin henkilökohtaisissa tapaamisissa ja nettisivujen kautta. Tällaisia kanavia ovat esimerkiksi uutiset ja sosiaalinen media. Koska poliittiset päättäjät on valittu tehtäviinsä palvelemaan suomalaisia, heitä kiinnostaa suomalaisia kiinnostavat ja huolestuttavat asiat. Uutisten aiheissa ja sosiaalisessa mediassa ajankohtaiset aiheet nousevat esiin. Näissä medioissa Teknologiateollisuuden on oltava mukana, sillä niissä tavoitetaan kohderyhmä. Vastuullisuuden ollessa hyvin ajankohtainen ja varsinkin teknologiateollisuuden alalla ihmisiä huolestuttava asia, on tuotava aktiivisesti esille alan vastuullista puolta.

Uutiskynnyksen ylittäminen on haasteellista, kun nopeuden vaatimus kasvaa tiedonvälityksessä ja samaan aikaan toimitusten resurssit vähenevät.

Vastuullisuus on kuitenkin ajankohtainen aihe, jolla mediakynnyksen ylittäminen on mahdollista. Kun yritys tai ala pyrkii kehittymään, ratkaisemaan ympäristökysymyksiä, toimimaan esimerkillisenä työnantajana tai luomaan kasvua Suomelle, voi mediakynnys ylittyä ilman, että sitä edes yrittää. Kun siihen aktiivisesti pyrkii, saadaan tuloksille vieläkin suurempaa näkyvyyttä ja näin vastuullisuudesta voi muodostua jopa kilpailuetu.

Mediakynnyksen ylittämistä kannattaa jatkuvasti tavoitella ja pyrkiä luomaan jotain edistyksellistä ja esimerkillisen hienoa, jotta sitä voi aktiivisesti tuoda esiin lehdistötiedotteissa ja kertomalla siitä mahdolliselle toimittajaverkostolle. Media haluaa viestiä myös positiivisia uutisia, vaikkei siltä aina vaikutakaan.

Monikanavaisuus on tämän päivän viestintätapa. Vaikka hyvä uutinen ylittäisikin perinteisen median uutiskynnyksen, kannattaa se silti nostaa esiin myös omissa sosiaalisen median kanavissa. Niiden käyttäjät kuitenkin poikkeavat toisistaan.

Teknologiateollisuudella on käytössä seuraavat sosiaalisen median kanavat:

- Twitter @TechFinland sekä @Teknologiat, jonka ylläpitäjänä toimii toimitusjohtaja Jorma Turunen

- Facebook <https://www.facebook.com/teknologiateollisuus>
- LinkedIn: The Federation of Finnish Technology Industries -yrityssivu
- SlideShare
- Vimeo
- Youtube
- Wikipedia

(Teknologiateollisuus ry 2014b)

Lisäksi on muita Teknologiateollisuuden ylläpitämiä sivustoja kuten nuorille tarkoitettu My Tech ja alalle naisia rohkaiseva Women in Tech.

Jatkossa onkin mietittävä, miten yritysvastuu näkyisi paremmin Teknologiateollisuuden sosiaalisen median kanavilla. Twitterissä voidaan taktisesti korostaa vastuullista puolta teknologiateollisuudessa, muiden twiittien lisäksi. Nuorille tarkoitettu My Tech nettisivusto ja sen Facebook-sivu voivat korostaa mielenkiintoisten työpaikkojen lisäksi myös alan vastuullisuutta ja halua kehittyä yhä vastuullisemmaksi. Yksi ratkaisevista tekijöistä urapäätöksessä voi hyvin olla nuoren silmissä yritysvastuu. Teknologiateollisuus voi olla yksi mahdollisuus innovoida vastuullisempaa tulevaisuutta. Kun nuoret innostuvat alasta, myös poliittiset päättäjät näkevät sen panostamisen arvoisena alana.

Kaikki Teknologiateollisuuden kanavat tukevat toisiaan ja kaikilla kanavilla on perusteltua nostaa esille alan yritys vastuuta.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO

Opinnäytetyöni tarkoitus oli tutkia, miten yritys vastuusta pitäisi viestiä erityisesti poliittisille päättäjille. Vastuullisuus on mielestäni tärkeä ja ajankohtainen viestinnän teema. Kun yritys, organisaatio tai ala viestii vastuullisuudestaan avoimesti, se voi saada siitä muun muassa kilpailuetua, positiivista medianäkyvyyttä, rahallisia säästöjä ja aidosti sitoutuneita työntekijöitä.

Yritysvastuuta määritellään erilaisin tavoin ja painotuksin, joissain määritelmissä se jaetaan kolmeen, toisissa seitsemään osa-alueeseen. Vaikeaa opinnäytetyössäni olikin aiheen rajaaminen. Yritysvastuu käsittää suuren alueen ja sen erilaisten määrittelyjen painotukset vain korostivat sen laaja-alaisuutta. Onnistuin kuitenkin mielestäni rajaamaan aihetta keskittymällä perinteiseen määrittelyyn ja erityisesti yhden alan vastuullisuusviestintään.

Vastuullisuusviestinnässä on muistettava oikeanlainen viestinnän sävy. On pyrittävä rehelliseen, läpinäkyvään ja avoimeen viestintään. Näiden arvojen lisäksi korostin Talvivaaran ja Nokian Bridge-ohjelman esimerkkien kautta ennakoimisen, varautumisen ja suunnitelmallisuuden tärkeyttä. Vastuullisuusraportointi taas toimii yrityksen sisäisenä työkaluna ja kertoo ulospäin, kuinka tärkeänä yritys pitää vastuullista toimintaa ja siihen pyrkimistä.

Projektiosuus työstäni koski teknologiateollisuuden vastuullisuudesta viestimistä poliittisille päättäjille. Heille kohdistettujen viestien on oltava selkeitä, konkreettisia ja faktoihin perustuvia. Lisäksi jokainen poliittinen päättäjä on otettava huomioon yksilönä. Tietenkin on otettava huomioon päättäjän puolue, mutta sen lisäksi on huomioitava päättäjän omat näkemykset ja persoonallisuus, jotta viesti saa halutunlaisen vastaanoton.

Poliittisille päättäjille viestittäessä tärkeintä on henkilökohtaiset tapaamiset, joiden kautta luottamus muodostetaan ja Teknologiateollisuuden näkemykset saadaan parhaiten perusteltua. Keskityinkin opinnäytetyössäni kehittämään tapaamisille konkreettisen esitysmateriaalin. Ala ei voi kuitenkaan luottaa pelkien tapaamisten voimaan, joten esitysmateriaalin lisäksi kehitin Teknologiateol-

lisuuden nettisivuille toimivan tavan viestiä yritysvastuusta. Näin poliittiset päättäjät löytävät myös itse tietoa vastuullisesta teknologiateollisuudesta. Samalla nettisivuille kehitetty yritysvastuu viestii alan vastuullisuudesta myös muille kohderyhmille.

Tiedon kerääminen Teknologiateollisuuden asiantuntijoilta oli helppoa. Asiantuntijat olivat innokkaita jakamaan osaamistaan ja kertomaan näkemyksiään. Heidän kontaktinsa yrityksiin mahdollistivat esimerkkien suhteellisen nopean keräämisen. Yritykset, joille Teknologiateollisuudella ei ollut suoraa aktiivista yhteyshenkilöä, olivat hankalampia tavoittaa.

Teknologiateollisuudelle tekemäni materiaali, niin poliittisille päättäjille tehty esitysmateriaali kuin nettisivujen vastuullisuusosio, ovat vasta alku isommalle projektille. Teknologiateollisuus ry:n tulee innostaa ja kannustaa jäsenyrityksiään yhä vastuullisempaan toimintaan ja raportointiin. Yritysvastuu kehittyy koko ajan, syntyy uusia innovaatioita, tekniikoita ja strategioita. Organisaation on jatkettava ja laajennettava vastuullisuusprojektia, kerättävä uusia yritysesimerkkejä ja kehityttävä yritysten vastuullisuuden mukana.

LÄHTEET

Sähköiset lähteet

- Ekokompassi. Yrityksen ympäristövastuu ja -johtaminen. Viitattu 15.10.2014.
<http://www.ekokompassi.fi/ymparistotietoa/yrityksen-ymparistovastuu-ja-johtaminen/>
- FIBS yritysvaluverkosto. 2013a. Määritelmä, hyödyt ja osa-alueet. Viitattu 5.10.2014.
<http://www.fibsry.fi/fi/yritysvastuu/yritysvastuun-osa-alueet>
- FIBS yritysvaluverkosto. 2013b. Yritysvastuun sanasto. Viitattu 15.10.2014.
<http://www.fibsry.fi/fi/yritysvastuu/yritysvastuusanasto>
- FIBS yritysvaluverkosto. 2013c. Vastuullisuusraportointi. Viitattu 7.12.2014.
<http://www.fibsry.fi/fi/teemat/vastuullisuusraportointi>
- Kemianteollisuus ry. 2014a. Kemianteollisuus ry lyhyesti. Viitattu 12.12.2014.
<http://www.kemianteollisuus.fi/fi/tietoa-alasta/kemianteollisuus-ry/kt-ry-lyhyesti/>
- Kemianteollisuus ry. 2014b. Näkökulmia kemiaan: Kemia osa hyvää elämää. Viitattu 12.12.2014. <http://www.kemianteollisuus.fi/fi/nakokulmia-kemiaan/kemia--osa-hyvaa-elamaa/>
- Kiuru, P; Handelberg, J; Rannikko, H. 2013. Bridge It Up – the impact of startup services offered for employees – Case Nokia’s Bridge Program. Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulu.
http://pienyrittajakeskus.aalto.fi/en/midcom-serveattachmentguid-1e3783d86f4b2f0783d11e380e9f16177050a4a0a4a/summary_bridge_it_up-the_impact_of_startup_services_offered_for_employees-case_nokia-s_bridge_program.pdf
- KPMG. 2011. KPMG International Survey of Corporate Responsibility Reporting 2011. Viitattu 20.12.2014. <http://www.kpmg.com/PT/pt/IssuesAndInsights/Documents/corporate-responsibility2011.pdf>
- Kujanpää, K. 2014. Yritysvastuun onnistunut kattaus. Suomen Teknologikeskusten Liitto TEKEL. Viitattu 5.10.2014. http://www.tekel.fi/ajankohtaista/tekelscope/tekelscope-3_2010/yritysvastuun-onnistunut-kattaus/
- Lappalainen, E. 2013. Nokian Bridge-ohjelma: Menestystarina yhteiskuntavastuusta? Talouselämä. Viitattu 20.12.2014.
<http://www.talouselama.fi/Kasvuyritykset/nokian+bridgeohjelma+menestystarina+yhteiskuntavastuusta/a2218155>
- Mäkelä, T. 2014. Vastuullisuus liiketoiminnan ytimessä. Elinkeinoelämän keskusliitto. Viitattu 20.12.2014. <http://ek.fi/mita-teemme/energia-liikenne-ja-ymparisto/vastuullisuus/>
- Pesonen, P. 2013. Eettiset yt:t – voiko niitä käydä?: Pekka Pesonen: Nokia Bridge Program. Slideshare. Viitattu 20.12.2014. <http://www.slideshare.net/Tieturi/eettiset-ytt-voiko-niit-kyd-pekka-pesonen-nokia-bridge-program>
- RED. Recycled Energy Development. Viitattu 20.12.2014. http://www.recycled-energy.com/resources/chp_share_of_power_production/
- Suomen standardisoimisliitto SFS Ry. 2010. SFS-ISO 26000 yhteiskuntavastuuopas. Viitattu 20.12.2014. http://www.sfs.fi/files/3770/SFS-ISO_26000_yhteiskuntavastuuopas_uudet_logot.pdf

Teknologiateollisuus ry. 2014c. Viitattu 20.12.2014. <http://teknologiateollisuus.fi/fi>

Teknologiateollisuus ry. 2014b. Teknologiateollisuus ry:n intranetin sisäiset viestintäohjeet.

Vasala, P. 2014. Talvivaara kaatui PR:n osaamattomuuteen. Mediaviikko. Viitattu 11.12.2014. http://mediaviikko.fi/kaikki/uutinen/talvivaara-kaatui-prn-osaamattomuuteen.html?utm_source=Mit%C3%A4+Talvivaaran+PR%3An+olisi+pit%C3%A4nyt+tehd%C3%A4%3F&utm_medium=email&utm_campaign

Wikipedia. 2014. Talvivaara. Viitattu 11.12.2014. http://fi.wikipedia.org/wiki/Talvivaara#Vesi_ ja_ymp.C3.A4rist.C3.B6ongelmat)

Julkaisut

Teknologiateollisuus ry. 2012. Teknologia ilmastonmuutoksen torjunnassa. Helsinki: Erweko Oy.

Teknologiateollisuus ry. 2013. Kilpailukykyä ja uutta liiketoimintaa materiaalitehokkuudesta.

Teknologiateollisuus ry. 2014a. Teknologia Suomi Nousuun! Teknologiateollisuus lyhyesti.

Seminaarit

Pesonen, P. 2014. Nokian Bridge-ohjelman Program Manager. Euroopan globalisaatorahaston Uudenmaan alueen päätösseminaari. Helsinki 26.11.2014.

Haastattelut

Elers, N. 2014: Teknologiateollisuus ry:n yritysvastuu. Teknologiateollisuus ry:n viestintäjohtajan haastattelu.

Liite 1: Esitysmateriaali

**Yritysvastuu
teknologia-
teollisuudessa**

Mia Nores
Ryhmäpäällikkö, Kestävä kehitys

Tiesitkö?

↓

Teknologia-teollisuus on
Suomen merkittävin
elinkeino.

Teknologia-teollisuus Suomessa

**Teknologia-teollisuus ja yritys-
vastuu**

Teknologia-teollisuus ry

- 50 % Suomen koko viennistä.
- 75 % Suomen koko elinkeinoelämän t&k-investoinneista.
- Alan yritykset työllistävät suoraan 280 000 ihmistä, välillinen työllistämisaikutus mukaan lukien 700 000 henkilöä eli 30 % Suomen koko työvoimasta.
- Teknologia-teollisuus ry:llä on noin 1 600 jäsenyritystä.

Teknologia-
teollisuus

3

Teknologia-teollisuus ry

- Suomen keskeisimmän vientialan elinkeino- ja työmarkkinapolitiittinen edunvalvontaorganisaatio
- vaikuttaa kilpailuolosuhteisiin tekemällä aktiivista yhteistyötä virkamiesten, poliittisten päättäjien ja median kanssa
- neuvottelee alan työehtosopimusten pääpiirteet henkilöstöä edustavien ammattiliittojen kanssa ja opastaa yrityksiä työelämän asioissa

Yritysvastuu

- Vastuullinen yritys käyttää hyviä toimintatapoja kaikkien sidosryhmiensä kanssa.
- Tähän kuuluu henkilöstön hyvinvoinnin ja osaamisen lisäksi yritys yhteistyö, yhteistyö lähiympäristön ja oppilaitosten kanssa sekä muu yleistiedeyllinen toiminta.

Teknologia-
teollisuus

4

Kittilän kaivos tutuksi sidosryhmille

Agnico Eagle Finland Oy perusti yhteistyöryhmän kuullakseen sidosryhmien huolenaiheita ja tiedottaakseen kaivoksen toiminnasta

- Vuodesta 2013 lähtien ryhmä on pyrkinyt kehittämään yrityksen ja sen sidosryhmien vuorovaikutusta.
- Kokouksissa on edustajia mm. Kittilän kunnasta, läheisestä palikunnasta, kyläyhdistyksestä, seurakunnasta sekä Levin Matkailusta.
- Sidosryhmien edustajat pitävät ryhmää hyvänä foorumina, jonka kautta saadaan ajantasaisia tietoja kaivoksen toiminnasta ja suunnittelusta.
- Agnico Eagle Finland Oy järjestää asukasiinfoja, avoimet ovet -tilaisuuksia, tiedottaa kaivoksen asioista medialle ja järjestää tietoiskuja oppilaitoksissa.
- Työntekijöille kaivos järjestää työmatkakuljetuksen, johon on yhdistetty kunnan koulukuljetus.

AGNICO EAGLEFINLAND OY

Teknologia-
teollisuus

5

Tiesitkö?

Teknologia-teollisuuden
henkilöstötarve on 9 000
henkilöä vuodessa.

Teknologia-
teollisuus

6

Teknologia-teollisuus työnantajana

Työllistävä teknologia-teollisuus

- Teknologia-teollisuuden viisi päätoimialaa tarjoavat monipuolisia työntekijä teräksen jalostamisesta pelien koodaamiseen.
- Yritykset työllistävät välillisesti noin 30 % Suomen työvoimasta.
- Eläköitymisen johdosta kysyntää uudelle työvoimalle on jatkossa noin 9 000 henkilöä vuodessa.
- Vuonna 2014 teknologia-teollisuuden yrityksissä oli kesätoista 15 000 nuorta osaajaa.

Hyvinvoiva työyhteisö

- Yritykset neuvottelevat aktiivisesti työntekijöidensä kanssa.
- Hyvä työ, pidempi työura -hanke 2012–2015
 - Mukana on yli 70 yritystä.
 - Työhyvinvointi ja työtyytyväisyys ovat seikkeitä parantuneet.
 - Hyödyt näkyvät myös yrityksen toiminnan tehokkuudessa ja kilpailukyvyssä.

Teknologia-
teollisuus

7

Yhteistyössä tehty yritys- kohtainen palkkausjärjestelmä tukee toiminnan kehittymistä

Mäkelä Alu Oy:ssä kehitettiin palkkausjärjestelmä yhdessä henkilöstön kanssa.

- Mäkelä Alu Oy on alumiiniprofiileihin keskittynyt perheyhtiö.
- Vanha osastokohtainen tuotantopaikkio osoittautui toiminnan kehittämisen ja muutoksen jarruksi.
- Luotiin uusi palkkiojärjestelmä, jonka perusteet pohjautuvat strategisiin tavoitteisiin ja kriittisiin menestystekijöihin.
- Henkilöstön edustajat olivat kehityksessä mukana alusta pitäen.
- Uudessa järjestelmässä palkkiosta noin 2/3 on yhtiön tuloksen mukaista, jolla korostettiin kaikkien työntekijöiden työpanoksen tarpeellisuutta ja roolin tärkeyttä.
- Palkkiosta noin 1/3 määräytyy osastokohtaisen tavoitteiden mukaan, kaikilla on yksi yhteinen tavoite ja lisäksi jokaisella osastolla omat mittarinsa, jotka osasto määrittelee itse.

MÄKELÄ ALU OY

Teknologia-
teollisuus

8

Nokian Bridge-ohjelma luotiin tarjoamaan tukea irtisanotuille

Bridge-ohjelmalla Nokia pyrki kantamaan vastuuta yhteisöstä, yksilöstä ja yrityksen toiminnan jatkuvuudesta.

- Bridge tarjosi erilaisia tukivaihtoehtoja, joista suosituimpia olivat apu uuden työpaikan löytämiseen, uusien taitojen opettelu ja uuden yrityksen perustaminen.
- Nokia tarjosi ohjelmallaan informaatiota, lainsaääntöneuvoja, rahoitusneuvoja, vertaistukea, taloudellista tukea ja lainan takauksia.
- Vuosina 2011-2013 Bridge palveluita hyödyntäneistä 85 % oli työttömyisiä ohjelmaan.
- Ohjelman avulla perustettiin 400 uutta yritystä.
- Ohjelmalla oli laaja yhteistyöverkosto, muun muassa ELY-keskuksia, T-keskuksia, kaupungin toimijoita, koulutusten järjestäjiä ja yrityshautomaita.

Teknologia teollisuus

NOKIA

9

Tiesitkö?

Työkyvyttömyyden ennaltaehkäisy voi jopa puolittaa sairauspoissaolot.

Teknologia teollisuus

Uudenlainen kuntoutusmalli hyödytti koko työyhteisöä

Normetin Suomen yhtiöissä toteutettu kokeilu toi kuntoutuksen monipuoliset hyödyt esiin.

- Hyvä työ, pidempi työura -hankkeessa kiinnitettiin huomiota henkilöstön työkyvyn ylläpitämiseen ja työkyvyttömyyden ennaltaehkäisyyn.
- Avokuntoutusmallin kokeilu aloitettiin vuonna 2011 ja syksyllä 2014 käynnistyi kolmas avokuntoutusryhmä.
- Kuntoutujille annettiin mahdollisuus panostaa itseensä ja kannustaa muita.
- Avokuntoutus toi lisäarvoa myös koko työyhteisölle muun muassa kuntoutujilta oppimisen kautta.
- Tuki- ja liikuntaelsairauksista johtuneet sairauspoissaolot puolittuivat kolmessa vuodessa.

NORMET

Teknologia teollisuus

11

Parantunut työilmapiiri näkyi yrityksen kilpailukyvyssä

Caverion Industria vei hyvinvoinnin kehittämisen ruohonjuuritasolle.

- Hyvä työ, pidempi työura -hankkeessa aloitettiin määrätietoinen Leppävyrän konepajan toiminnan kehittäminen vuonna 2011.
- Työhyvinvoinnin kehittäminen nivottiin osaksi normaalia työtä ja toimintaa.
- Hankkeen hyötyjä olivat muun muassa työpaikan parantunut ilmapiiri ja vuorovaikutus sekä lisääntynyt avoimuus, keskustelu ja ymmärrys toiminnan tavoitteista sekä henkilöstön halu kehittää omaa työyhteisöä.
- Hyvinvoinnin henkilöstön hyödyt näkyvät positiivisesti myös yrityksen toiminnan tehokkuudessa ja kilpailukyvyssä.

CAVERION INDUSTRIA

Teknologia teollisuus

12

Tiesitkö?

Teknologiaeteollisuus vastaa noin 50 %:sta Suomen viennistä.

Teknologia teollisuus

Kasvava ja kansainvälistyvä yritys lisää Suomen hyvinvointia

Cross Wrap Oy on markkinajohtaja waste to energy -materiaalin pakkaamiseen tarkoitettujen koneiden toimittamisessa.

- Cross Wrap Oy valmistaa ja markkinoi omaan innovaatioon perustuvia kiristekalvopakkaus-koneita ja paalin purkulaitteita.
- Liikevaihdon odotetaan vuonna 2014 kasvavan 5 miljoonasta 8 miljoonaan euroon.
- Tuotteita on viety 40 maahan ja puolet yrityksen liikevaihdosta syntyy Euroopasta.
- Yrityksen näkymät ovat hyvät, sillä jätteen hyötykäytön vaatima jätteen siirtey sekä varastointi lisääntyä ja erityisesti Brasiliassa sekä Venäjällä puulevyjen pakkausmarkkinat kasvavat.

CROSS WRAP OY

Teknologia teollisuus

15

Teknologiaeteollisuus ja talous

Teknologiaeteollisuus koostuu viidestä päätoimialasta:

- Elektronikka- ja sähköteollisuus
- Kone- ja metallituoteeteollisuus
- Metallien jalostus
- Suunnittelu ja konsultointi
- Tietotekniikka

Teknologiaeteollisuuden yritykset

- Vastaavat noin 50 % vientituloista
- Maksivat palkkoja ja työnantajan sosiaaliturvamaksuja vuonna 2012 yhteensä reilut 15 miljardia euroa
- Yhteentaskettu liikevaihto vuonna 2013 oli 64,1 miljardia euroa

Teknologia teollisuus

14

Tiesitkö?

Suomalainen ohjelmisto- ja IT-palveluala kasvoi 11 % vuonna 2013.

Teknologia teollisuus

Tietosuoja ja tietoturva ovat jokaisen kansalaisen ja yrityksen perusoikeus

Tietoturvayhtiö F-Securen missio on taistella digitaalisen vapauden puolesta.

- F-Secure on vuonna 1988 perustettu suomalainen tietoturva- ja pilvipalveluyritys.
- Yritys edistää aktiivisesti yleistä alan tietoisuutta ja toimii kouluttajana julkisissa tilaisuuksissa ja oppilaitoksissa.
- F-Secure monitoroi ja analysoi jatkuvasti verkon uhkia, ylläpitää tilannekuvaa sekä raportoi niistä.
- Lisäksi yritys osallistuu toimialan tutkimus- ja kehityshankkeisiin sekä kotimaassa että kansainvälisesti.
- Yhteiskuntavastuu näkyy vahvasti F-Securen kaikissa tuotteissa ja toiminnassa.

Teknologia
teollisuus

17

Tiesitkö?

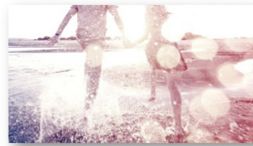
Teräs on maailman
kierrätetyin materiaali.

Teknologia
teollisuus

Teknologiategollisuus ja ympäristö

Ympäristöystävällinen Suomi

- On tärkeää tukea tuotantoa ympäristöystävällisessä Suomessa. Näin tuotantoa ei siirry maihin, joissa päästöjä syntyy ja energiaa kuluu moninkertainen määrä.
- Esimerkiksi tuottaessa 1 TWh sähköä, Kiinassa syntyy 720 000 tonnia enemmän CO₂-päästöjä kuin Suomessa.
- Raudantuotannon hiilitehokkuus taas on Suomessa kolmasosan parempi kuin Intiassa.

Teknologia
teollisuus

20

Kierrätyksellä parannetaan kilpailukykyä ja pienennetään ympäristön kuormitusta

Outokummun tuottaman ruostumattoman teräksen kierrätysisältö on 85 %, kun globaali keskiarvo on 50 %.

- Metallin jalostuksessa kierrätys on paras keino tehostaa luonnonvarojen käyttöä, se on primääntuotantoa edullisempaa ja ympäristöystävällisempää.
- Kerran valmistettu teräs kannattaa kierrättää mahdollisimman tehokkaasti.
- Terästuotannon materiaalehokkuuteen kuuluu oleellisena osana sivutuotteiden hyötykäyttö.
- Outokummun teräksen kierrätysisältö on korkeampi kuin globaali keskiarvo.
 - Outokumpu käyttää enemmän kierrätettyä ja noin 50 % vähemmän primäärisiä raaka-aineita.
- Jos ruostumatonta terästä valmistetaan pääosin neitseellisistä raaka-aineista ja hiilipohjaisella energialla, sen hiilijalanjälki on noin kaksinkertainen Outokummun tuotteisiin verrattuna.

OUTOKUMPU

Teknologia
teollisuus

21

Outokummun Tornion tehtaalla ruostumatonta terästä tehdään kilpailijamaita energiatehokkaammin

Torniossa tuotetaan ruostumatonta terästä jopa 60 % pienemmällä hiilidioksidipäästöillä kuin kilpailijamaisissa.

- Tornion tehdas kuluttaa kolme prosenttia Suomen sähköstä
 - Muun muassa kierrätysmetallin sulatus vaatii paljon sähköä
- Energiatehokkuus, vähähiilinen sähkö ja kierrätysmateriaalien käyttö takaavat Tornion teräkselle maailman pienimmän hiilijalanjäljen.

- Energiansäästö Outokummun ainutlaatuisilla teknologioilla on merkittävä:
 - Sulan ferrokromin käyttö teräksen valmistuksessa säästää energiaa 150 GWh/vuosi eli yli 6 500 helsinkiläisen vuosituisen energiankulutuksen verran.
 - Prosessissa syntyvä hääkääsu käytetään hyväksi energiaa tehtaalla, mikä vähentää ulkoisen energian tarvetta ja korvaa noin 70 000 nestekaasutonnin polttoainetta.
 - Teräsihoidon kuumapanostus säästää vähintään 4 000 tonnia nestekaasua vuodessa.
 - Prosesseja optimoimalla saadaan huomattavat lisäsäästöt.
 - Lämmön talteenotolla säästetään vuodessa noin 8 000 tonnia polttoöljyä vastaava energiamäärä.

OUTOKUMPU

Teknologia
teollisuus

22

Outotecin kierrätysteknologiat säästävät resursseja

Outotecin kehittämät metallin- ja vedenkäsittelyteknologiat ovat maailman energia- ja materiaalehokkaampia. Noin 70% maailman kuparista tuotetaan Outotecin teknologioilla.

- Outotecin tavoite on kytkeä resurssien kulutus irti hyvinvoinnin kasvusta. Yksi tapa mahdollistaa tämä on metallien talteenoton sekä vedenkäsittely- ja kierrätysteknologioiden kehittäminen.
- Metalli materiaalina on hyvin ympäristötehokas - olettaen, että se kierrätetään mahdollisimman monta kertaa.

- Outotecin tehokkaat ja monipuoliset Kaido- ja TSL-teknologiat mahdollistavat metallien toistuvan käytön, joka pienentää ratkaisevasti materiaalin ympäristöjalanjälkeä.
 - Muun muassa liiyyt globaalin tuotannon raaka-aineista yli 65 % tube kierrätetyistä auton akusta.
- Esimerkkejä Outotecin toimittamista kierrätysteknologioista löytyy Ruotsista, Japanista, Etelä-Koreasta, Kiinasta ja Saksasta.

OUTOTEC

Teknologia
teollisuus

23

Tiesitkö?

Yhdistetyn sähkön- ja lämmöntuotannon osuus sähköntuotannosta on Suomessa toiseksi suurinta Euroopassa.

Teknologia
teollisuus

Oilonin polttimet vähentävät päästöjä kymmenillä prosentteilla

Oilon on toimitannut 30 000 MW:n edestä kaasupolttimia Kiinaan. Vuonna 2012 Pekingiin toimitettiin 83 poltinta, jotka vähensivät CO₂-päästöjä 40 % ja poistivat hiukkaspäästöt kokonaan.

- Kaasupolttimia käytetään mm. kiinteistöjen lämmityksessä, kaukolämpökattiloissa sekä teollisuuden energiantuotannossa.
- Oilonin tuotteet ovat maailman kärkeä: se alentaa jopa 60 % kaasunpoltossa syntyviä typpioksidipäästöjä.
- Polttimilla kasvatetaan ympäristöystävällisen energian osuutta korvaamalla hiiltä käyttävät kaukolämpölaitokset kaasua käyttäviksi.

- Oilonin toimittamalla tekniikalla toteutettavat kaukolämpölaitokset vähentävät vuodessa CO₂-päästöjä miljoonalla tonnilla eli lähes 400 000 bensiinikäyttöisen henkilöauton vuosipäästöjen verran.
- Hiukkaspäästöjä laitokset vähentävät 10 000 tonnilta vuodessa.

OILON

Teknologia
teollisuus

25

Tiesitkö?

Suomalaiset teknologiateollisuuden yritykset ovat edelläkävijöitä kestäväen kehityksen käytäntöjen kehittämässä.

Teknologia
teollisuus

Hyvällä suunnittelulla merkittäviä säästöjä energiankulutukseen

Konsultointi- ja suunnittelukonserni Granlundin osaamisen keihäänkärkenä on energiatehokkuus

- Meilahden tornisairaalan peruskorjaus 2011–2014 on energiatehokkuuden piilokohde.
- Lämmitysenergian kulutuksen arvioidaan pienenevän **25 %** ja sähkönkulutuksen **5 %** sisäolosuhteiden samalla parantuuksa.
- Katolle tulee aurinkolämpöpökerääjiä.
- Energiatehokkuutta parannetaan kohteessa nykyajaksella talotekniikalla, lämmön talteenotolla, kaksoisjulkisivurakenteella, seinien lämmöneristyksen uusimisella, hyvälaatuilla ikkunoilla ja rakenteiden tiivistämisellä.
- Granlund vastaa kohteen LVI-, sähkö- ja rakennusautomaation suunnittelusta sekä sprinkleri-, tele- ja turvajärjestelmien suunnittelusta ja energiakonsultaatiosta.

GRANLUND

Teknologia
teollisuus

Kaivoksen optimointi tehosti tuotantoa ja energian käyttöä

Perulaisen Antaminan kaivoksen tuottavuus nousi merkittävästi Metson teknologialla.

- Metson PIO-projektissa kehitettiin tuotantoprosessia siten, että tuottavuus ja kannattavuus paraniivat sekä tuotantokustannukset ja energiankulutus pienenevät.
- Tuotannon merkittävän nousun ja tuotantojärjestelmän kokonaisoptimoinnin seurauksena myös energiatehokkuus parani tuntuvasti ja tuotelmikohtainen energiankulutus pieneni.
- Antaminan energiankulutus väheni **25 %**.

METSO

Teknologia
teollisuus

Teknologiateollisuus ja Innovaatiot

Tulevaisuuden ympäristöteknologiat

- Ympäristöteknologia tarjoaa yrityksille erinomaisia mahdollisuuksia kasvuun ja erikoistumiseen.
- Ympäristöteknologialla on tulevaisuudessa keskeinen rooli globaalien ympäristöhaasteiden voittamisessa ja siitä odotetaan muodostuvan seuraavien vuosikymmenten suurin kasvusektori.

Suunnittelu säästää ympäristöä

- Teknologiateollisuuden yritykset vastaavat **75 %** Suomen koko elinkeinoelämän t&K-investoinneista.
- Suunnittelu ja tuotekehityksen avulla tehdään merkittäviä säästöjä energiankulutuksessa, tehostetaan tuotantoa ja vähennetään ympäristön kuormitusta.

Teknologia
teollisuus

27

Materiaalitehokkuudella vähennetään tuotteiden ympäristökuormitusta

Nokia vähentää ympäristön kuormitusta materiaalivalinnoilla.

- Flexi Base Station -tukiaseman materiaalivalinnoilla vähennetään merkittävästi valmistus-, kuljetus- ja käsiteläkustannuksia.
- Aikaisemmin aluminista ja ruostumattomasta teräksestä tehty levyrakenteinen vaihdettiin aluminista paineallettuun runkoon.
- Uusi tukiasema on kooltaan entistä pienempi, kevyempi sekä ympäristötehokkaampi valmistaa. Sen jalusta esimerkiksi painaa **60%** aiempaa vähemmän.

NOKIA

Teknologia
teollisuus

28

Valmistuksen ja suunnittelun yhdistäminen toi uutta liiketoimintaa ja puolitti materiaalmäärät

High Metal Production Oy kehitti keräyspahvin hajottamiseen tarkoitettun rumpupulperin ja saavutti huimia säästöjä valmistuskustannuksissa.

- Keräyspahvin käsittelylaitteen uudelleensuunnittelussa pyrittiin hyödyntämään mahdollisimman tehokkaasti kiertämysmetalleja.
- Laitteen rakenne yksinkertaistui ja keveni, samalla laitteesta tuli entistä kestävämpi.
- Uudelleensuunnittelun kustannukset olivat noin 20 000 euroa.
- Tuotesuunnittelun ansiosta kokonaisäästöä kertyi yli 200 000 euroa, kun mukaan luetiin valmistuksen eri työvaiheet sekä laitteen rahti ja asennus.
- Tuotteen valmistuksessa ja kuljetuksessa säästyi 14,8 tonnia hiilidioksidia.

HIGH METAL PRODUCTION OY

Teknologia
teollisuus

31

Tiesitkö?

Jos Suomessa olisi 10 000 sähköautoa, syntyisi yli 25 000 tonnia vähemmän CO₂-päästöjä vuodessa.

Teknologia
teollisuus

Nokia Networks vähentää autopoliittikallaan hiilidioksidipäästöjä

Nokia Networks otti ympäristöystävällisen työsuhteautopoliittikkansa käyttöön vuonna 2008 ja vuoden 2013 loppuun mennessä uusien autojen hiilidioksidipäästöt vähenivät 70 g/km.

- Yhtiö kannustaa työntekijöitään vaihtamaan ympäristöystävällisemmän auton maksamalla sitä suuremman osuuden leasing-vuokrasta, mitä pienemmät ovat auton CO₂-päästöt.
- Suomessa uusien henkilöautojen CO₂-päästöt olivat vuonna 2013 keskimäärin 132 g/km eli noin 25 g/km suuremmat kuin Nokia Networksin autokannassa.
- Suomen Nokia on myös Euroopassa edelläkävijä. Vuonna 2013 Nokian Networksin Suomen yksikön CO₂-päästöt olivat yli 10 g/km pienemmät kuin sen muiden Euroopan yksiköiden.
- Suomessa uusista autoista joka viides on työsuhteauto. Autokannan uusittamisen, uuden teknologian käyttöönoton ja Suomen ilmastovaroitusten saavuttamisen kannalta työsuhteautojen merkitys on suuri.
- Työsuhteautojen ympäristövaikutus on pitkäkestoinen, ne palautuvat käytettyjen autojen markkinoille keskimäärin 15 vuodeksi.

NOKIA NETWORKS

Teknologia
teollisuus

33